

Ako sa Skalica stala - SLOBODNÝM KRÁĽOVSKÝM MESTOM

Byl raz jeden král, kerý chcel ovládnúť celý svjet. Jezdil na koni aj ze svojú družinú z kraja do kraja a bojovali. Jedenkrát pri jednom útoku utrpjeli porážku. Král byl zranený, vysilený a unavený...tak isto aj jeho kúň. Zrazu z dälky na kopci uvidel rotundu. Byla to Rotunda svatého Juraja.

Jak sa priližoval ke Skalici, stretel decka, keré ho dovédli do mjesta. Skaličané sa o krála dobre postarali, ale nevjedeli, že je to král. Šaty mnel totižto celé zničené z vojny, tak ho nemjeli ani jak spoznat. Dali mu najest dobrú skalickú fazolnicu. Tá mu moc chutila. Keď nabral silu, ponúkli ho trdlem a vínem.

„Také dobroty sme neokoštovali ani na kráľovském stoly!“ pomyslel si král. A potom sa král vydal už dom. Na zámku sa prezlékel a stále rozmýšľal o skalickém trdelníku a víne...

Zrazu ho napadlo rozhodnutí, že Skalici udelí dekrét za záchranu a pohostinnost. Král povidal Skaličanom, že sú oslobodení od daní a vyhlasuje jejich mjesto za *Slobodné kráľovské mjesto Skalica*.

Skaličani tento název používajú do dneška.

Denis Heštera

Príbjech o Skalici

Čujte, milí Skaličané,
neco Vám tu rozpovím,
starý príbjech o Skalici,
bo Skalica tu je..A né Hodonín!

Kráľovským mjestem sme sa stali,
né, že by sme byli králi,
ale vraj král povidal:
„Vládnite si sami!“

Co Vám budu vyprávjat,
dobre nám tu je a bylo,
pékli sme si tu trdelník
a robili víno.

Keď došel richtár z Holíča,
že či tu svojich vješat možu..?
Nepredali Skaličané
lacno svoju kožu.

Traduje sa,

že im vtedy naši rekli:
„Co sme si tu postavili je –
Enem pro nás a pro naše deti!“

Viktória Vajayová

Skalica

Rád sa prechádzam po historickej večernej Skalici. Mesto je tiché a pokojné. Kostol na námestí je vždy krásne osvetlený, ale z iného pohľadu pripomína veľkého tajomného kamenného obra. Vedľa neho je učupená malá kaplnka a čarovná vrba. Traja nerozluční kamaráti.

Rád sa prechádzam po historických pamiatkach Skalice a vchádzam do nich. Napríklad blízky majestátny Jezuitský kostol. Keď som tam prvýkrát prišiel ako malý, najviac ma ohúrila veľká freska. Neskôr som obdivoval mohutné mramorové stĺpy a farebné alebo zlaté ozdoby na nich. Ako druhá vec čo ma tam najviac zaujala boli staré kosti, ktoré sú ukryté v podzemí. Tento kostol má v sebe zvláštne čaro a zaujímavú históriu.

Rád sa prechádzam aj po kopcoch Skalice, na ktorých sú historické pamiatky. Najradšej chodím k Rotunde sv. Juraja. Nielen, že tam je pekný výhľad na Skalicu, stará kamenná rotunda ako domček pre škriatkov a časť zo starých skalických hradieb, ale veľmi dobre sa tu dá oddýchnuť a popremýšľať nad tým ako to mohlo v Skalici v minulosti vyzeráť.

Rád schádzam aj z kopca a pozerám sa okolo seba. Takto objavím často tiež veľa zaujímavých vecí. Hneď pod rotundou je starý zarastený židovský cintorín. Tento cintorín vyzerá temno a trochu strašidelne, hlavne kvôli tomu, že je zanedbaný. Veľa ľudí si ho už v poslednej dobe moc nevšima, ale v mojej mysli zostane navždy ako tajomné miesto, ktoré je určite veľmi zaujímavé a má veľa záhad.

Rád pozerám z okna izby mojich starých rodičov počas letného večera na západ slnka. Vidím pred sebou veže takmer všetkých skalických kostolov, kalváriu, rotundu a cítim závan minulosti a mojej prítomnosti.

Tomáš Vrbňák

Spomienka na Janka

Keď sa s babkou posadím,
o rozprávanie poprosím.
Nože babka, povedz mi,
ako bolo v Skalici.

Ty vždy začneš spomínať,
a ja s láskou načúvať.

Janko Blaho, to bol švagor,
pesničkou vždy všade vládol.

Bolo u nich veselo,
láskou to tam voňalo.

Sestra piekla koláče,
Janko ten vždy do práce.
Pesničky si pospevoval
a do zbierky zapisoval.

Aby sme my vedeli,
čo si ľudia spievali.
Či to bolo z radosti
alebo aj žalosti.

Strýčkov pozval do pivnice
a nalial im do sklenice.
S pesničkou si pripili
a do rána nôtili.

No a Janko, to bol hlas,
hlavne tenor, občas bas.
Pesničky mu domom zneli,
aby ľudia onežneli.

Že vraj právnik mal byť on,
no Janko chcel byť spevákom.

A veruže sa ním aj stal
a operou nás opantal.
Taký bol náš Janko Blaho,
srdiečko sa pri ňom smialo.

Nina Hauková, 6.A, ZS Štvorlístok

Vedie jedna cesta

Vedie jedna cesta,
do malebného mesta.
To mesto sa volá Skalica,
rýchlo ti vstúpi do srdca.

Pred 650 rokmi na jeseň,

pre Skalicu to výnimočný deň,
kedy bola kráľom povýšená,
medzi slobodné kráľovské mestá zaradená.

Mesto strážila aj ako kaplnka slúžila,
najstaršia pamiatka do dnes sa dožila,
Rotunda svätého Juraja,
ktorá dovidí do každého kraja.

Čierna pani tu nestraší,
o polnoci na veži.
Zato čiernu kuchyňu tu majú,
kde skalický trdelník vypekajú.

Vedie jeden chodníček,
do malebných uličiek,
Tie uličky patria Skalici,
krásnej ako spev slávičí.

Monika Bábíčková

Kniha

„Kate, pohni si, prídeš neskoro do školy!“ Kričala na mňa mama. Áno, presne ako ste počuli, som Kate. 17 ročná teenagerka, ktorá študuje medicínu na strednej škole v Skalici. Popri tom mám záľubu venovať sa histórii. „Kate!“ „Áno, mami, už idem dole!“ zakričala som späť na mamu popri tom, ako som schádzala dolu schodmi, ktoré viedli priamo do kuchyne. „Dobré ráno, Šípková Ruženka. Vyspala si sa dobre?“ spýtala sa ma mama. „Mhm,“ prikývla som so sendvičom v ústach. „Ale kam sa tak ponáhľaš, Kate?“ „Prepáč, mami, ale už musím ísť do školy. Máme odovzdať projekt z dejepisu a ja mám už len 5 minút, než začne vyučovanie,“ odpovedala som a zavrela dvere od domu. „Preboha, veď ja zmeškám vyučovanie,“ mrmlala som si popod nos. Ako som išla a mrmlala si sama pre seba, nedávala som pozor a zakopla o niečo tvrdé. „Au! Moja noha. To bolí.“ Vyhrnula som si nohavice a začala prezeráť nohu, či ju náhodou nemám oškretú alebo či mi náhodou nekrváca. Keď som si bola sto percente istá, že mám nohu v poriadku, zbadala som o čo som zakopla. Kniha?! Ja som zakopla o knihu? Ja už som asi naozaj stratila oči. Ešte k tomu je tá kniha stará a celá špinavá. Ale zaujímalo by ma, komu asi môže tá kniha patriť. Poobzerala som sa okolo seba, či náhodou niekto nejde, otvorila tašku a knihu schovala do nej. Možno v nej bude napísané niečo zaujímavé, čo sa mi bude hodiť. Zrazu zazvonil môj telefón a ja so vedela, že meškám do školy. Zaujala som sa knihou a stratila som pojem o čase. Sakra, sakra, sakra, už je 10 minút hodina a ja mám pred sebou ešte 5 minút cesty. Konečne

v škole. Dobre, teraz mi len stačí otvoriť dvere od triedy nenápadne si sadnem na svoje miesto á-. Zrazu sa otvorili dvere a vo dverách učiteľka. „Slečna Kate, meškáte na hodinu.“ „Ospravedlňujem sa pani učiteľka, ale po ceste som zakopla a oškrela si nohu.“ Snažila som sa zaklamať, no z učiteľkinho výrazu bolo jasné, že mi neverí. Popravde som hovorila pravdu, len bola pravdivá len z polovice. Ako som sa snažila usmievať, učiteľka sa na mňa len mračila. „Výhovorky a meškanie na moje hodiny netolerujem, slečna Kate.“ „Ale ja-.“ „Žiadne ale ja, slečna Kate, toto sa deje už 6 týždňov vkuse. Ste po škole. Sadnite si prosím na svoje miesto a opíšte si poznámky od slečny Ireny.“ Hlúpa učiteľka. Toto je dôvod, prečo ju neznášam. Sadla som si na svoje miesto a miesto svojho zošita som si vytiahla knihu, o ktorú som toto ráno na ulici zakopla. Dúfam, že to stálo za to o teba zakopnúť. Chcela som si ju prečítať, no všetky strany v knihe sa zdajú byť... prázdne? Ako som listovala ďalej, videla som len prázdne strany. Už, už som chcela knihu zavrieť, ale kniha sa odrazu začala sama pretáčať a zastala až vtedy, keď sa dostala na poslednú stranu, ktorá bola očividne celá zapísaná. Ako so sa chystala ju prečítať, učiteľka už stála pri mne a pozerala na mňa nahnevaným pohľadom. „Slečna Kate, jasne som vám povedala, že si máte opísať poznámky. A čo teraz robíte?!“ začala po mne kričať. „Okamžite choďte von z mojej triedy a nevracajte sa pokiaľ neskončí táto hodina! Rozumiete?!“ „Áno, pani učiteľka.“ Sklonila som hlavu a odišla z triedy. Zavrela som dvere od triedy a začala som sa smiať. Ha, tá učiteľka nemá potuchy, že ma toto teší viac ako kohokoľvek iného. Crrrn... no konečne. Po 30 minútach dlhého čakania konečne koniec hodiny. Otvorili sa dvere a z triedy vyšla učiteľka. „Slečna Kate, hneď ako skončí vyučovanie choďte prosím do triedy pre poškolákov a zostanete tam 2 hodiny, ako trest za vaše neskoré príchody.“ „Áno, pani učiteľka.“ Toto je ľudské týranie. Po 5 hodinách už mohli ísť všetci domov, no ja jediná musím ísť do školy pre poškolákov. No toto si zo mňa strieľaš. Veď táto trieda nemá ani dvere. Trieda do ktorej som mala práve vstúpiť, mala po zemi porozhadzované knihy a stoly a stoličky drevené a rozhegané. Vtkročila som do triedy sadla si na stoličku, vytiahla knihu a začala čítať poslednú stranu. „Bahaha...“ rozosmiala som sa hneď, ako som stranu dočítala. „Veď toto je Skalická svadobná báseň, ktorú som počula hrať na maminej svadbe. Smiala som sa asi dobrých 5 minút v kuse, ale musela som prestať, lebo ma začalo bolieť brucho z toľkého smiatia. Ako som sa chystala knihu zavrieť všimla som si, že úplne v rohu dole bolo napísané: „čítaj nahlas.“ „dobre, prečo nie.“ A začala som báseň čítať nahlas.

„Skalica je pječné mjesto prezňu chodníček,
vyprovod' mňa moja milá svítí mjesíček.

Svíť mjesíčku polahúčku až na ten náš dvúr,
nemysli si, moja milá, že já budu tvúj.

A ty ftáčku jarabáčku vysoko létáš,
co mi neseš za novinu, keď nic neríkáš.

Já ti nesu novinečku pječnú spanilú,
že ti budú dneska večer čepit tvú milú.

Ona sedí za stolíčkom jako rúžička,
nedá sebje odepjati svého venečka.“

„Puahahahaha... toto čo je.“ Začala som sa znova smiať. Smiala som sa tak moc, že som si nevšimla, že kniha začala svietiť. Najprv svietila len kniha, no potom aj celá miestnosť. Všetko potom prestalo a podo mnou sa objavila čierna diera a začala ma do seba vsakovať. „Čo sa to deje? Toto sa nemalo stať. Veď som sa len smiala. Ale no tak, prečo ja, prečo nie niekto iní.“ Toľko som kričala, že som si neuvedomila, že už som v čiernej diere. O asi 10 minút som cítila, ako ma niekto šťuchá do ramena a vraví: „Kate... KATE!“ „Čo? Čo sa deje?“ „Kate vstávaj nemôžeš mi len tak na ulici odpadnúť.“ „Kde to do pekla... tak počkať v akom roku sa práve nachádzam? Kde to vlastne som? A- a...“ „Dobre, dobre spomal trochu. Po prvé som tvoja najlepšia kamarátka Alena, a po druhé nachádzame sa v Skalici a je rok 1372.“ Tak toto je teda riadne na hlavu. Ja- ja som cestovala späť v čase. Počkať mám u seba stále tú knihu však? „Haló, zem volá Kate. Počúvaš ma vôbec Kate.“ „Eh... Áno. Áno počúvam ťa.“ Odpovedala som a zároveň hľadala knihu. Keď som pomaly strácala nádej, že ju nenájdem, zrazu som zbadala, že mi leží priamo pod nohami. Zohla som sa po knihu a všimla som si, že kniha už nebola stará a ošúchaná, ale mala pekný hnedý obal s nadpisom História Skalice. Otvorila som knihu a strany sú zapísané, to znamená, že- „História Skalice? Uuu... čo to máš za knihu Kate. Nevedela som, že sa zaujímaš o takéto typy kníh.“ „Aaah...“ skoro som na ňu zabudla. „Hej Alena v akom roku si vrela, že sa nachádzame.“ „Ty si ma nepočúvala, však Kate? No nič... je 6. októbra 1372. Ummm... hej Kate?“ „Áno?“ „Si v poriadku Kate? Vieš, pýtaš sa ma vážne zvláštne otázky.“ No sakra. Ja som sa naozaj teleportovala do minulosti a ešte k tomu do roku kedy Skalici Ľudovít 1. udelil výsady slobodného kráľovského mesta. Ding- dong, ding- dong... zrazu moje myšlienky prerušil zvon kostola. „Oh, skoro som zabudla.“ „Čo? Na čo?“ „Veď má prísť sám pán kráľ Ľudovít 1. A vyhlásiť Skalicu slobodným kráľovským mestom.“ „Čo?!“ „Nemám čas ti to teraz vysvetľovať. No tak poď už. Prídeme neskoro.“ Alena ma schmatla za ruku a utekali sme smerom k námestiu, kde už stál sám kráľ Ľudovít 1. a rozprával: „Obyvatelia Skalice, dnes sme sa tu všetci zišli v tento prekrásny októbrový deň, aby som vám oznámil nádhernú novinu. Práve tu a práve teraz menujem Skalicu slobodným kráľovským mestom.“ Toto je ten najlepší deň môjho života. Ako som sa ja a Alena radovali, všimla som si, že kniha začala svietiť a na jednej zo stránok sa objavil Ľudovít 1., ako vyhlasuje Skalicu kráľovským slobodným mestom. Keď kniha prestala blikať objavila sa podo mnou čierna diera a vsiakla ma do seba. Ako som padala dolu čiernou dierou, ozval sa neznámi hlas: „Rok 1372 vybraný.“ Čo prečo znova tento rok. Veď teraz som v ňom bola. Po asi nekonečných 5 minútach padania, som dopadla na tvrdú zem. „Au, to bolelo.“ Ach jaj, zasa v roku 1372. „Kate. Tak tu si. Hľadala som ťa snáď všade. Vieš, mala by si tiež ísť pomôcť

s výstavbou hradieb a nie tu len tak vysedávať a pozeráť na oblohu.“ Čo? Aké hradby? Počkať, veď to potom znamená, že sa stavia aj rotunda sv. Juraja. A to je najstaršia pamiatka Skalice, ktorá bola pôvodne postavená ako kaplnka ku hradbám a v neskorších dobách bola goticky a barokovo prestavaná. Vždy som chcela nazrieť do vnútra rotundy. Ale, že by som na vlastné oči videla jej výstavbu. To by som si ani v mojom najlepšom sne nedokázala predstaviť. A ešte k tomu aj výstavba hradieb. Toto je naozaj najlepší deň v mojom živote. „Kate?! Haló tak ideš či nie?“ „Áno, už idem.“ Pomohla som pri výstavbe hradieb a rotundy. Bolo to naozaj super. A nakoniec, po 5 mesiacoch tvrdej práce sa konečne položil posledný kameň. Zatiaľ čo sa všetci ostatní radovali, ja a Alena sme odbehli ku rotunde a na jeden z kameňov sme napísali K+A, na náznak nášho priateľstva. Ďalšie dva týždne som si užívala príjemný pobyt v starej Skalici a stretávanie sa s Alenou každý deň. Boli to tie najlepšie dni môjho života. No jedného dňa, keď sme ja a Alena usporiadali piknik, kniha začala žiariť a ja som vedela, čo sa stane. „Kate, prečo tá tvoja kniha svieti?“ „Alena, vždy budeš moja najlepšia kamarátka.“ „Kate, o čom to tu rozprávaš?!“ kniha prestala blikať a začala sa objavovať čierna diera. „Zbohom, Alena.“ Zamávala som Alene a diera ma začala vsakovať. „Kate?!“ „Kate...“ posledné slová čo som počula boli nekončiace, nešťastné volania môjho mena, ktoré patrili Alene. Odrazu som otvorila oči a keď som sa poobzerala okolo seba, všimla som si, že už som zasa v triede pre po školákov. Pozrela som sa na hodiny na telefóne a videla som, že tu prebehli len 3 hodiny. Okamžite som schmatla svoju tašku a vybehla som zo školy. Utekala som dovtedy, až pokiaľ som nebola pri rotunde. Ako som sa pozerala na kamene na rotunde a usmiala som sa. „Ešte stále tu ten kameň je.“

Ema Brezovská

Skalica

Je tam, keď hlavu z okna vystrčím,
Vždy verná, v mieri a či vo vojne,
Je tam, stále, neprestajne,
Aj keď prah inej prekročím.

Bude to len ona, naveky,
Počiatok mnohých príbehov,
Lež nenazýva sa knihou,
A koniec je ďaleký.

Naše riadky píše, už pár storočí,
Neskryteľná časť,
vždy je tu, naša záchranná pašť,
Kdekoľvek do sveta vykročíš.

Veľká lásky studnica,
Navždy Tvoja dvojica,
Trdelník, víno a či kapustnica,
To je tá naša Skalica.

Ela Romanová

Óda na Skalicu

Skalica je pekné mesto,
nájde si tu každý miesto.

V kostolíku na námestí u sv. Michala
bijú hlasno zvony,
všade v meste naokolo
počuť jeho tóny.

Na opačnej strane zasa v Skalici,
na vlakovej stanici,
čakal som tam Máriu:
„Podme na kalváriu!“

Chodia sem aj z neďalekej Senice,
ochutnať vínko z vinice.
Keď sa blíži čas na nudu,
prejdite sa na rotundu.

Na vychádzku do prírody
s kamarátmi a psíkom,
čaká na nás Baťov kanál,
či cestička k rybníkom.

Známy je náš trdelník,
nepohrdne ním vraj nik.

Kráľovské je naše mesto,
je to moje rodné miesto.

Samuel Lacho